

DE VLAAMSE MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, INBURGERING, WONEN,
GELIJKE KANSEN EN ARMOEDEBESTRIJDING

EN DE VLAAMSE MINISTER VAN OMGEVING, NATUUR EN LANDBOUW

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Voorontwerp van decreet tot vaststelling van de regels inzake
de werking en de verdeling van het Vlaams Fonds ter stimulering
van (groot-) stedelijke en plattelandsinvesteringen.
- Definitieve goedkeuring met het oog op de indiening bij het
Vlaams Parlement

1. SITUERING

Op 15 juli 2016 hechtte de Vlaamse Regering haar principiële goedkeuring aan het voorontwerp van decreet tot vaststelling van de regels inzake de werking en de verdeling van het Vlaams Fonds ter stimulering van (groot-) stedelijke en plattelandsinvesteringen en aan de bijhorende memorie van toelichting (VR/20160715/DOC858).

De Vlaamse minister, bevoegd voor de binnenlandse aangelegenheden, werd gelast het advies in te winnen van de Raad van State. In deze nota wordt de inhoud van het advies van de Raad van State toegelicht alsook de manier waarop aan het advies gevolg is gegeven.

Het ontwerp van decreet wordt aan de Vlaamse Regering voorgelegd voor definitieve goedkeuring met het oog op indiening bij het Vlaams Parlement.

Het voorliggend ontwerp van decreet geeft uitvoering aan de passage van het **Vlaams Regeerakkoord 2014-2019** dat m.b.t. de oprichting van een nieuw investeringsfonds het volgende stelt:

“We vereenvoudigen de financiële stromen van Vlaanderen naar de lokale besturen drastisch en houden twee fondsen over: het gemeentefonds voor de algemene financiering en een investeringsfonds. We bundelen de middelen van het federale grootstedenbeleid, de stadsvernieuwingsprojecten en het Plattelandsfonds in een investeringsfonds ter ondersteuning van de lokale investeringen, met respect voor de huidige focus en verhoudingen. Ook hier vergroten we de beleidsautonomie van de gemeenten en beperken we de administratieve lasten voor de gemeenten tot het minimum (ex post controle). De grootste steden kunnen desgewenst een trekkingsrecht krijgen op Vlaamse investeringssubsidies, waarbij ze hun aandeel autonoom kunnen besteden en beheren (onderwijs, rioleringen...)”

Het voorliggend ontwerp van decreet bundelt de hierboven vermelde subsidiestromen in één regelgevend kader dat volgende doelstellingen heeft:

- Het maximaal ondersteunen van het lokale investeringsvolume. De subsidies moeten integraal worden aangewend voor lokale investeringen en kunnen niet langer voor de financiering van werking, personeel of communicatie worden gebruikt;
- De administratieve last die gepaard gaat met de subsidiestromen zoveel mogelijk beperken, dit zowel voor de lokale besturen als voor de Vlaamse overheid;
- De top-down sturende rol van de Vlaamse overheid terugschroeven ten voordele van bijkomende lokale beleidsruimte om zo de lokale besturen in de mogelijkheid te stellen om in functie van lokale noden en uitdagingen zelf de strategische beleidskeuzes te kunnen maken.

Een belangrijke randvoorwaarde hierbij is het respecteren van de actuele begunstigden van de drie genoemde subsidiestromen en het behoud van hun financiële verhoudingen, zoals het Regeerakkoord bepaalt. Het referentiejaar hiervoor wordt gelegd op 2015, zijnde het jaar dat de regionalisering van de betrokken middelen van het federaal grootstedenbeleid (contracten “duurzame stad”) in voege is getreden. Vertrekkende van het principe van de financiële rechtszekerheid wenst de Vlaamse Regering de meerjarenplanning die de steden en gemeenten hebben opgemaakt voor de periode 2014-2019 niet te doorkruisen of te bezwaren. Op deze manier wordt bijkomende financiële transparantie, juridische vereenvoudiging en lokale autonomie beoogd, zonder dat de betrokken lokale besturen met een financiële last geconfronteerd worden.

Vanuit de genoemde doelstellingen wordt voor het fonds een jaarlijkse dotatie op de Vlaamse begroting ingeschreven. Onder voorbehoud van goedkeuring in het decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2017 zal dit fonds 33.000.000 euro bevatten in het begrotingsjaar 2017. Het fonds omvat drie grote luiken, met name:

- Investeringsubsidies voor de steden Antwerpen, Gent, Oostende, Sint-Niklaas en Mechelen voor stadsvernieuwingsprojecten;
- Project- en conceptsubsidies voor de centrumsteden, de provinciale steden en de Vlaamse Gemeenschapscommissie, voor stadsvernieuwingsprojecten;
- Investeringsubsidies in plattelandsgemeenten.

2. ADVIEZEN STRATEGISCHE ADVIESRADEN

Zes strategische adviesraden hebben hun advies met betrekking tot dit voorontwerp verstrekt:

- de Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media (SARC);
- de Sociaal- Economische Raad van Vlaanderen (SERV);
- de Vlaamse Woonraad;
- de Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening - Onroerend Erfgoed (SARO);
- de MINARAAD en de Strategische Adviesraad Landbouw – Visserij (SALV)

De VLOR bracht geen advies uit over het ontwerp, en gaf te kennen dat het bureau van oordeel was dat er te weinig raakvlakken waren met het onderwijs.

Diverse adviesraden beoordelen het ontwerp op het principiële niveau positief. Zo meent de Vlaamse Woonraad dat de focus op steden en stedelijke vernieuwing bijzonder waardevol is en onderschrijft ze het aanmoedigen van (materiële) investeringen. Tevens is de Vlaamse Woonraad van oordeel dat de mogelijkheid om thematische oproepen te lanceren kan inspelen op specifieke behoeften. De SERV vindt het vanuit de invalshoek administratieve vereenvoudiging positief dat deze drie subsidiestromen in één regelgevend kader worden geïntegreerd en ook de SARO vindt het positief dat het ontwerp van decreet zorgt voor de bundeling van drie bestaande financieringskanalen. Verder steunt SARO het voornemen van de Vlaamse Regering om de fiscale beleidsautonomie van de lokale besturen te vergroten, uitgaande van vertrouwen in het beleid dat lokale besturen voeren. De

MINARAAD en de SALV vinden het positief dat de Vlaamse Regering werk maakt van een administratieve lastenverlaging. Tevens vinden zij steun voor stadsvernieuwingsprojecten belangrijk, omdat stadsvernieuwingsprojecten zorgen voor de heropleving van steden. Dankzij deze bijkomende financiering zijn steden volgens deze raden in staat om duurzame stadsprojecten uit te voeren.

Algemeen genomen zijn er drie zaken die terugkomen bij de diverse strategische adviesraden. Ten eerste het continueren van de huidige begunstigden en de bijbehorende financiële verhoudingen. Ten tweede het verminderen van sturende doelstellingen in het fonds en ten derde het zoeken naar verdere afstemming met andere relevante financieringsstromen vanuit Vlaanderen richting de lokale besturen.

Inzake het respecteren van de huidige financiële begunstigden meent de Vlaamse Woonraad dat (op korte termijn) een evaluatie van de werking van het fonds en de gehanteerde parameters aangewezen is. Voor de SERV is het primordiaal dat de financiële stimuli gericht worden op die steden en projecten met de grootste relevantie en die antwoord bieden op de grootste noden. In dit verband brengt de SERV drie specifieke aandachtspunten naar voor: de historische verdeelsleutel die gehanteerd werd in het voormalige federale grootstedenbeleid, blijft behouden en resulteert in een vaste procentuele opsplitsing van de budgettaire middelen over de centrumsteden Antwerpen, Gent, Sint-Niklaas, Mechelen en Oostende. Tevens kan op basis van recentere of andere sociaaleconomische indicatoren een alternatieve rangschikking van steden bekomen worden. Tenslotte stelt zich de ruimere vraag of ook andere steden zouden in aanmerking kunnen komen om, conform de voormalige doelstellingen van het grootstedenbeleid, een beroep te doen op deze middelen. Ook de SARO stelt vast dat doordat sterk vastgehouden werd aan het continueren van de huidige begunstigden en de huidige verhoudingen, diverse opportuniteiten voor verdere afstemming en vereenvoudiging niet worden benut.

Met betrekking tot het verminderen van sturende elementen en doelstellingen in het fonds formuleren een aantal raden eveneens opmerkingen. De SARO is van oordeel dat het voornemen van de Vlaamse Regering om de middelen van het grootstedenbeleid, de stadsvernieuwingsprojecten en het plattelandsfonds te bundelen, een opportuniteit biedt om verbanden en interacties tussen 'stad en platteland' op een geïntegreerde en efficiënte manier te realiseren en te coördineren, maar dat het voorliggende ontwerp van decreet hiertoe geen aanzet geeft en blijft inzetten op duidelijk onderscheiden en afgesplitste systemen zonder uitdrukkelijke verbanden te faciliteren. De SARO stelt dat de doelstellingen van het Vlaams Investeringsfonds in het ontwerp van decreet zeer vaag omschreven zijn, waardoor ook het sturend effect van het fonds zeer beperkt is, en bovendien uitgaat van een totaal andere 'sturing' voor de drie gedeelten van het fonds. De SARC vraagt in dit verband om bij de uitwerking van de inhoudelijke criteria van de investeringssubsidies, de link met (sociaal-) culturele, jeugd-, sport- en media-activiteiten en -infrastructuur in acht te nemen. Ook bij het toekennen van project- of conceptsubsidies is expertise in deze culturele sectoren volgens de SARC aangewezen.

De Vlaamse Woonraad dringt er op aan om in het ontwerp de doelstellingen van het fonds op te nemen en het ruimere kader met de visie en de verwachtingen ervan aan te geven. Deze Raad suggereert dat de focus zoals geformuleerd in het kader van het grootstedenbeleid richtinggevend is om een aantal (bestaande) problemen aan te pakken. Ook de SERV meent dat bij de vaststelling van de criteria waaraan deze stadsvernieuwingsprojecten moeten voldoen, rekening moet worden gehouden met sociaaleconomische doelstellingen, zoals in het federale grootstedenbeleid het geval

was. De MINARAAD en de SALV vragen om een inhoudelijke sturing aan het investeringsfonds toe te voegen. Het begrip 'stadsvernieuwingsproject' wordt niet gedefinieerd en kan dus zeer ruim ingevuld worden. De beperkte inhoudelijke sturing voor de aanwending van de middelen die in het plattelandsfonds aanwezig was, werd niet behouden met de overgang naar het investeringsfonds. Daarnaast vragen de SALV en de MINARAAD aandacht voor een kernversterkend beleid, omdat dit, zowel voor stads- als dorpskernen, de druk op de open ruimte kan verlagen. In algemene termen pleiten diverse strategische adviesraden dus voor een gedetailleerder en meer sturend doelstellingenkader.

Het derde thema dat door diverse raden aangeraakt wordt, betreft de verdere afstemming met (alle) andere financieringsstromen (o.a. op Vlaams en Europees niveau) voor (alle) relevante beleidsdomeinen en beleidsinstrumenten. In dit verband vernoemt de SARO het concept van 'Geïntegreerde Territoriale Investerings' (GTI's) van de Europese Commissie voor 2014-2020 en vraagt de uitbouw te onderzoeken van een Vlaams kader voor geïntegreerde territoriale Investerings (GTI). De SALV en de MINARAAD stellen vast dat met dit fonds deels tegemoet wordt gekomen aan het Regeerakkoord, maar dat er nog steeds een groot aantal financieringskanalen blijft bestaan. Zij herhalen hun advies dat ze verstrekten over het Plattelandsfonds van 2012: *"Gezien het beperkte sturende karakter zien de Raden het plattelandsfonds als een voorlopige oplossing in afwachting van de globale herziening van de algemene financiering van de lokale besturen."* De SERV vraagt dat de Vlaamse overheid op basis van (reeds bestaand en desgevallend nieuw) wetenschappelijk onderzoek nagaat hoe de relevante gemeentelijke financieringsstromen vanuit Vlaanderen kunnen worden geïntegreerd en gestroomlijnd met het oog op een herverdeling tussen de gemeenten op basis van objectieveerbare verschillen. De SARO gaat hierbij in op twee concrete instrumenten van het Vlaams ruimtelijk beleid. In de eerste plaats de ruimtelijke impulsprojecten en de ruimtelijke strategische projecten. Ook de SARC vraagt duidelijkheid over hoe het voorliggende decreet zich verhoudt tot het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen en andere relevante instrumenten.

Voorts worden nog een aantal specifieke opmerkingen gemaakt:

- Zo merkt de Vlaamse Woonraad op dat, om een flexibele en thematische aanpak te kunnen realiseren, wordt voorgesteld de huidige minimale norm van 30 % cofinanciering private middelen te verlaten. Het is de Raad niet geheel duidelijk hoe dit zal worden ingevuld en hervormd tot een 'evaluatief' criterium (uit te werken in een uitvoeringsbesluit).
- De Vlaamse Woonraad meent dat de formule van cofinanciering doorgaans een meerwaarde inhoudt voor de realisatie van (grotere) stadsvernieuwingsprojecten.
- De MINARAAD en SALV stellen dat de mogelijkheid tot terugvorderen van subsidies ontbreekt indien bij de ex-post evaluatie blijkt dat niet aan de eisen/criteria wordt voldaan.

3. REPLIEK OP DE ADVIEZEN VAN DE STRATEGISCHE ADVIESRADEN

Hieronder wordt gerepliceerd op de hierboven samengevatte adviezen van de Strategische adviesraden. Vooreerst is het positief dat de verschillende adviesraden de vooropgestelde doelstellingen van transparantie en het versterken van de lokale autonomie ondersteunen.

Met betrekking tot het eerste thema waarrond de adviesraden opmerkingen formuleren, zijnde het respecteren van de bestaande financiële verhoudingen, is het Vlaams Regeerakkoord 2014-2019 duidelijk: *"We bundelen de middelen van het federale grootstedenbeleid, de*

stadsvernieuwingsprojecten en het Plattelandsfonds in een investeringsfonds ter ondersteuning van de lokale investeringen, met respect voor de huidige focus en verhoudingen.”

Deze passus schetst de ambitie tot het nemen van een budgetneutrale maatregel voor alle betrokken steden en gemeenten. Het ontwerp beoogt de juridische integratie van drie subsidiestromen, waarvan er in het verleden twee bij decreet en één via een jaarlijkse facultatieve toelage werden geregeld. Hierbij wordt vertrokken van het principe van de financiële rechtszekerheid. De Vlaamse Regering wenst zo de meerjarenplanning die de steden en gemeenten hebben opgemaakt voor de periode 2014-2019 niet te doorkruisen of te bezwaren. Op deze manier werken we aan financiële transparantie en juridische vereenvoudiging zonder dat de betrokken lokale besturen met een zware financiële last geconfronteerd worden. Deze beleids optie kadert in de algemene beleidslijn van de Vlaamse Regering tot het bieden van een helder en stabiel financieel kader richting de Vlaamse lokale besturen.

Betreffende de vermindering van sturende elementen en bindende beleidsdoelstellingen in het ontwerpdecreet maken de diverse strategische adviesraden ook een aantal opmerkingen. Het ontwerpdecreet kadert echter in de algemene beleidslijn van het Vlaams Regeerakkoord 2014-2019 dat pleit voor meer lokale autonomie en meer lokale beleidsvrijheid. Op Vlaams niveau impliceert dit het terugschroeven van (te) gedetailleerde Vlaamse sectorale en organieke regelgeving. Het Regeerakkoord stipuleert dat: *“De Vlaamse overheid is een ‘kaderstellende’ overheid die de grote doelstellingen van het Vlaamse beleid bepaalt. De gemeenten krijgen het vertrouwen om deze doelstellingen binnen hun eigen lokale context te realiseren en bepalen welke middelen en mensen ze daarvoor inzetten.”*

Deze ambitie tot vermindering van lokale planlast en het versterken van de lokale autonomie vond eerder al zijn uiting in diverse decretale initiatieven. Zo werd ten eerste met het decreet van 15 juli 2011 houdende vaststelling van de algemene regels waaronder in de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Gewest periodieke plan- en rapporteringsverplichtingen aan lokale besturen kunnen worden opgelegd (het zogenaamde ‘planlastendecreet’) de klemtoon gelegd op planlastvermindering voor de lokale besturen en het verminderen van gedetailleerde Vlaamse regelgeving. Een volgende stap betrof het decreet van 3 juli 2015 tot wijziging van diverse decreten houdende de subsidiëring aan de lokale besturen en tot wijziging van het decreet van 5 juli 2002 tot vaststelling van de regels inzake de dotatie en de verdeling van het Vlaams Gemeentefonds waarmee 7 sectorale subsidiestromen geïntegreerd werden in het Gemeentefonds.

Volledig in lijn met de hierboven geschetste beweging vergroten we nu met voorliggend ontwerpdecreet de beleidsautonomie van de gemeenten en beperken we de administratieve lasten voor de gemeenten tot het minimum (d.m.v. het maximaal inzetten ex post controle). Zo wordt de omstandige procedure die het oude federale grootstedenbeleid kenmerkte integraal vervangen door een eenvoudige rapporteringsmethodiek via de beleids- en beheerscyclus en dienen de projecten van de betrokken plattelandsgemeenten niet langer onderworpen te worden aan een ex-ante toetsing.

Bovenstaande procedurele en administratieve vereenvoudigingen nemen echter niet weg dat, waar opportuun, het fonds nog steeds een sturende ambitie en een hefboomfunctie zal hebben, zoals gevraagd door de strategische adviesraden. Zo wordt ten eerste het fonds integraal toegespitst op het ondersteunen van lokale investeringsprojecten en heeft het fonds de ambitie om een stimulans te bieden voor het opkrikken van het lokale investeringsvolume. De lokale besturen krijgen wel de vrijheid om, rekening houdend met hun lokale context en behoeften, zelf te oordelen voor welke soort investeringsprojecten men deze middelen zal aanwenden.

Ten tweede, wat betreft het luik “project- en conceptsubsidies voor de centrumsteden, de provinciale steden en de Vlaamse Gemeenschapscommissie voor stadsvernieuwingsprojecten” stelt de beleidsnota Binnenlands Bestuur en Stedenbeleid 2014-2019 het uitgangspunt vast: *“het ondersteunen*

van stadsontwikkeling gelinkt aan Vlaamse en stedelijke sleuteluitdagingen voor de overige centrumsteden en de provinciale steden". Het blijft dus de bedoeling van het stimuleren naar innovatieve stadsvernieuwingsprojecten met een duidelijke voorbeeld- en hefboomfunctie. Om dit instrument de nodige flexibiliteit mee te geven zodat adequaat kan ingespeeld worden op hedendaagse en toekomstige stedelijke maatschappelijke uitdagingen, zullen deze inhoudelijke beleidsdoelstellingen geconcretiseerd worden in een nog op te maken Besluit van de Vlaamse Regering.

De beleidsnota Binnenlands Bestuur en Stedenbeleid 2014-2019 stelt ter zake dat het de intentie is om naast het bieden van ondersteuning voor de klassieke geïntegreerde stadsvernieuwingsprojecten ook ruimte te bieden voor het ondersteunen van kleinschaligere thematisch georiënteerde stadsprojecten. De doelstellingen waarbinnen stadsvernieuwingsprojecten van deze beide sporen zullen moeten kaderen, dienen dus nog te worden geconcretiseerd. De aangereikte aandachtspunten en suggesties in de adviezen van de verschillende adviesraden bieden hiervoor alvast een stevige inhoudelijke inspiratiebron.

De derde algemene bekommernis van de adviesraden betreft de verdere vereenvoudiging en afstemming met andere financieringsstromen en beleidsinstrumenten. Ten eerste is voorliggend ontwerpdecreet zo opgebouwd dat andere financiële stromen en/of subsidiekanalen in de toekomst geïntegreerd zouden kunnen worden in het fonds. Een nieuwe significante stap tot het bundelen van financiële middelen richting de lokale besturen wordt met dit ontwerpdecreet gezet, maar dit impliceert geenszins dat er in de toekomst geen financiële stromen aan zouden kunnen worden toegevoegd. Ten tweede zal bij de uitwerking van het doelstellingskader voor de project- en conceptsubsidies (zie boven) rekening gehouden worden met de suggesties van de adviesraden voor wat betreft de inhoudelijke verhouding tot andere lopende beleidsinitiatieven (bv. Beleidsplan Ruimte Vlaanderen, Strategische projecten etc.)

Ten slotte wat betreft de specifieke opmerkingen:

- De omvorming van de decretale verplichting voor cofinanciering tot de een evaluatief criterium: de achterliggende ratio hiervan wordt hierboven reeds toegelicht, dit zal tevens geconcretiseerd worden in een Besluit van de Vlaamse Regering;
- De mogelijkheid tot terugvordering van de subsidies: het ontwerpdecreet bepaalt dat de Vlaamse Regering de verdere modaliteiten kan regelen voor wat betreft de uitbetaling, opvolging en controle van de subsidies. Hiertoe behoort ook de mogelijkheid tot terugvorderen van de verstrekte financiële middelen.

4. ADVIES RAAD VAN STATE

De Raad van State, afdeling Wetgeving, gaf op 23 september 2016 zijn advies nr. 59.902/1/V over het voorontwerp van decreet. Dit advies bevat een opmerking inzake de vormvereisten, een aantal algemene opmerkingen en twee specifieke opmerkingen.

Inzake de vormvereisten stelt de Raad van State dat over het voorontwerp een advies moet worden gevraagd aan de strategische adviesraden SARO, SALV en aan de SERV, de MINARAAD, SARC, de Vlaamse Woonraad en de VLOR.

De Raad van State merkt op dat het ontwerp verschillende machtigingen aan de Vlaamse Regering verleent om verordenende bevoegdheid uit te oefenen. Tegen dergelijke delegaties van regelgevende bevoegdheid in aangelegenheden die door de Grondwet niet zijn voorbehouden aan de wetgever,

bestaat volgens de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof geen bezwaar. Maar omdat de delegatiebevoegdheid uitgebreid is, adviseert de Raad van State om de ontworpen delegaties opnieuw te onderzoeken en om na te gaan of niet beter meer onderdelen van de met de delegaties beoogde regeling in de ontworpen bepalingen zelf kunnen worden verwerkt en of die delegaties dienovereenkomstig kunnen worden ingeperkt.

Daarnaast merkt de Raad van State op dat artikel 4, 1°, van het ontwerp een dubbele verschillende behandeling invoert. Volgens de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof is een verschil in behandeling slechts verenigbaar met de grondwettelijke beginselen van gelijkheid en niet-discriminatie, wanneer dat verschil op een objectief criterium berust en het redelijk verantwoord is. Het bestaan van een dergelijke verantwoording moet worden beoordeeld, rekening houdend met het doel en de gevolgen van de betrokken maatregel en met de aard van de ter zake geldende beginselen; het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie is geschonden wanneer er geen redelijk verband van evenredigheid bestaat tussen de aangewende middelen en het beoogde doel. Het staat bijgevolg aan de decreetgever om in het licht van het grondwettelijke gelijkheidsbeginsel de gekozen verdeelsleutel opnieuw te verantwoorden, daarbij onder meer rekening houdend met, enerzijds, de eventuele wijzigingen die zich op het terrein hebben voorgedaan in de situatie van de centrumsteden en, anderzijds, het gegeven dat om de centrumsteden in het kader van het “stadsvernieuwingsbeleid” anders te behandelen zal moeten worden aangetoond dat zij ten aanzien van die materie, die duidelijk verschilt van het zogenaamde “grootstedenbeleid”, zich in een objectief verschillende situatie bevinden. Op grond van dezelfde redenering zal ook opnieuw moeten kunnen worden verantwoord op grond waarvan bepaalde steden al dan niet als provinciale steden in de zin van artikel 2, 6°, worden beschouwd.

Daarnaast maakt de Raad van State twee specifieke opmerkingen:

- De Raad van State merkt op bij artikel 13 dat zowel uit de tekst van het ontwerp zelf als uit de verklaring van de gemachtigde blijkt dat voortaan “subsidies” worden verleend aan de doelgemeenten en geen “trekkingsrechten”. Het verdient bijgevolg aanbeveling de memorie van toelichting hieraan aan te passen;
- Bij artikel 15 beveelt de Raad van State aan te onderzoeken of het niet aangewezen is om de wet van 17 juli 2000 ‘tot bepaling van de voorwaarden waaronder de plaatselijke overheden een financiële bijstand kunnen genieten van de Staat in het kader van het stedelijk beleid’ en het koninklijk besluit van 12 augustus 2000 ‘tot vaststelling van de toepassingsmodaliteiten van de wet tot bepaling van de voorwaarden waaronder de plaatselijke overheden een financiële bijstand kunnen genieten van de staat in het kader van het stedelijk beleid’ op te heffen wat het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap betreft.

5. REPLIEK OP DE RAAD VAN STATE

Tegemoet komend aan de vormvereisten werd het advies van de strategische adviesraden SARO, SALV, SERV, de MINARAAD, SARC, de Vlaamse Woonraad en de VLOR gevraagd (zie hierboven).

Inzake de machtigingen aan de Vlaamse Regering verleent het ontwerp van decreet in artikel 6, 7, 8 en 13 een mogelijkheid tot delegatie. De Vlaamse Regering heeft de desbetreffende artikelen van het ontwerp van decreet niet aangepast. Zoals de Raad van State in punt 4.2. van zijn advies aangeeft, bestaat volgens de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof geen bezwaar tegen dergelijke delegaties van regelgevende bevoegdheid in aangelegenheden die door de Grondwet niet zijn voorbehouden aan de wetgever. Daarenboven betreft dit enerzijds financieel-technische modaliteiten (bv. m.b.t. uitbetaling en opvolging van de subsidies), anderzijds zal wat betreft de project- en conceptsubsidies stadsvernieuwing een doelstellingenkader opgemaakt worden (zie hoger voor de motivering).

Daarnaast wordt het ontwerp van decreet niet aangepast aan de opmerking van de Raad van State inzake het behouden van de huidige financiële verhoudingen. Het ontwerp van decreet heeft immers niet de bedoeling om iets te wijzigen aan de huidige verhoudingen, ook al worden drie subsidiestromen ondergebracht in één fonds. De ratio legis van het ontwerp van decreet is om een maximale vereenvoudiging te realiseren voor de steden en gemeenten en om de financiële stromen ten aanzien van lokale besturen te beperken, maar met respect voor de huidige focus en verhoudingen. Het ontwerp beoogt de juridische integratie van drie subsidiestromen, waarvan er in het verleden twee bij decreet en één via een jaarlijkse facultatieve toelage werden geregeld. Met dit ontwerpdecreet beoogt de Vlaamse Regering een budgetneutrale maatregel te treffen voor alle betrokken steden en gemeenten. Voor de steden die momenteel genieten van een facultatieve toelage in het kader van het Vlaamse Grootstedenbeleid, biedt dit ontwerp bijkomende rechtszekerheid. Het continueren van de bestaande financiële verhoudingen is voor de Vlaamse Regering een degelijke verantwoording en impliceert geenszins een verschil in behandeling.

M.b.t de specifieke opmerkingen van de Raad van State wordt de tekst bij de memorie van toelichting aangepast zoals gevraagd door de Raad van State, het begrip “trekkingsrechten” werd vervangen door “subsidies”.

Daarnaast werd, zoals aanbevolen door de Raad van State, onderzocht of het aangewezen is om de wet van 17 juli 2000 ‘tot bepaling van de voorwaarden waaronder de plaatselijke overheden een financiële bijstand kunnen genieten van de Staat in het kader van het stedelijk beleid’ en het koninklijk besluit van 12 augustus 2000 ‘tot vaststelling van de toepassingsmodaliteiten van de wet tot bepaling van de voorwaarden waaronder de plaatselijke overheden een financiële bijstand kunnen genieten van de staat in het kader van het stedelijk beleid’ op te heffen wat het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap betreft. Daar, zoals geregeld in de Bijzondere Wet van 6 januari 2014 tot hervorming van de financiering van de gemeenschappen en de gewesten, het Federale Grootstedenbeleid nog tot 2019 encours zal uitbetalen voor de Vlaamse steden Antwerpen, Gent, Mechelen, Oostende en Sint-Niklaas, voor lopende projecten, opgestart in het kader van het Federale Grootstedenbeleid, is de opheffing van deze regelgeving momenteel nog niet aan de orde.

6. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

Dit voorontwerp van decreet heeft geen weerslag op de begroting van de Vlaamse overheid in die zin dat dit voorontwerp van decreet geen verhoging van de benodigde kredieten behelst.

Dit voorontwerp betekent wel dat de verspreid staande kredieten voor respectievelijk het voormalige federale grootstedenbeleid, de stadsvernieuwingsprojecten en het plattelandsfonds in 2017 zullen verdwijnen ten voordele van een nieuw artikel binnen het programma PJO (Agentschap Binnenlands Bestuur) voor in totaal € 33.000.000.

7. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE LOKALE BESTUREN

Dit voorontwerp van decreet heeft een bescheiden maar reële positieve impact op de betrokken lokale besturen.

Financieel is de impact minimaal, gezien het uitgangspunt dat zowel het absolute bedrag als de onderlinge verhoudingen ongewijzigd blijven. Het uitdoven van de huidige werking van het grootstedenbeleid en de heroriëntatie van deze middelen in de richting van investeringen in stadsvernieuwing betekent dat de betrokken steden deze middelen niet langer zullen kunnen aanwenden voor personeel en werkingskosten. Deze subsidies moeten verplicht worden aangewend voor investeringsuitgaven. De steden zullen hiermee moeten rekening houden bij de opmaak van hun begrotingen.

De vereenvoudiging van de bestaande methodieken van het grootstedenbeleid en het plattelandsfonds, respectievelijk het wegvallen van de programmatorische methodiek “contracten duurzame stad” en de ex-ante toetsing van ingediende projecten door de plattelandsbesturen, heeft een positieve weerslag op de vereiste personeelsinzet van de lokale besturen.

8. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

Het ontwerp van decreet kan een bescheiden positieve weerslag hebben op het personeelsbestand en de personeelsbudgetten, gelet op de beoogde administratieve vereenvoudigingen.

9. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

Het voorontwerp van decreet is aangepast aan de opmerkingen van het wetgeving technisch en taaladvies nr. 2015/49 van 16 februari 2015.

10. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar definitieve goedkeuring te hechten aan het bijgaande ontwerp van decreet tot vaststelling van de regels inzake de werking en de verdeling van het Vlaams Fonds ter stimulering van (groot-) stedelijke en plattelandsinvesteringen en aan de bijbehorende memorie van toelichting;
- 2° de Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding te gelasten het ontwerp van decreet namens de Vlaamse Regering in te dienen bij het Vlaams Parlement.

Liesbeth HOMANS

Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en
Armoedebestrijding

Joke SCHAUVLIEGE

Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw

Bijlagen:

- Bijlage 1: ontwerp van decreet
- Bijlage 2: memorie van toelichting bij het ontwerp van decreet
- Bijlage 3: adviezen van de Strategische Adviesraden
- Bijlage 4: advies van de Raad van State